

almatysu@mail.ru.
№6.06.2021 жыл.
almatysu.kz

АЛМАТЫ СУ

Алматы қаласы Энерготиімділік және инфрақұрылымдық даму басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорыны

РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ВОДООТВЕДЕНИЯ ГОРОДА АЛМАТЫ

2

СУ ҚҰБЫРЫ-КӘРІЗ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ТАРИХЫ

4

НА СТРАЖЕ КАЧЕСТВА

9

ИТОГИ ДЕТСКОГО КОНКУРСА

16

9 ШІЛДЕ - АЛМАТЫ СУ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ТӨЛ МЕРЕКЕСІ

Құрметті әріптестер!

9 шілде су саласында жұмыс істейтін қызметкерлер күні.

Кәсіби мерекелеріңіз құтты болсын! Кәсіпорынның дамуына, халықты тәулік бойы сапалы, әрі үздіксіз сумен қамтамасыз етіп отырғандарыңыз үшін алғыс білдіреміз.

Еңбектеріңіз әрдайым бағаланып, Тұтынушылардан жылы лебіздер көп болсын!

Сіздерге денсаулық, табыс, мол бақыт тілейміз!

**Құрметпен бас директор
Қ.АБДРАСИЛОВ**

9 ИЮЛЯ - ДЕНЬ РАБОТНИКОВ ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА

Уважаемые коллеги!

Поздравляем Вас с профессиональным праздником!

Спасибо за Ваш вклад в развитие предприятия, за самоотверженное решение любых задач в это непростое для страны время!

Желаем Вам больших трудовых свершений и успехов, профессионального роста, счастья и здоровья.

Пусть Ваша работа всегда будет по достоинству цениться и находить добрый отклик у Потребителей!

Берегите себя и своих близких!

**С уважением Генеральный директор
К.АБДРАСИЛОВ**

Развитие системы и водоотведения

Во время онлайн-презентации на ТК «Алматы» аким города Алматы Бакытжан Сагинтаев сообщил о состоянии инженерной инфраструктуры, планах строительства новых сетей водоснабжения и водоотведения.

Б. Сагинтаев отметил неравномерность развития инженерной инфраструктуры, которая в присоединенных микрорайонах на границах города либо отсутствует, либо находится в частных руках. В этой связи принят и реализуется Комплексный план развития «Новый Алматы», включающий развитие инженерной инфраструктуры на присоединенных территориях.

Доступом к центральному водоснабжению в нашем городе обеспечены 1,8 млн. жителей, это 91% от общего числа горожан.

Частные скважины обеспечивают водой 7% жителей Алматы (138,2 тыс. человек), проживающих в Медеуском, Наурызбайском, Алатауском, Турксибском и Жетысуском районах.

Привозным водоснабжением охвачены 40,1 тыс. жителей или 2% от общего числа. Большая часть людей использующих привозную воду проживает в Алатауском районе.

Протяженность сетей водоснабжения составляет 3,6 тыс. км, из них почти 59% – это изношенные трубы со сроком эксплуатации более 30 лет и с высокой долей аварийности. Основная часть существующих сетей была построена в советские годы и в связи с экономической ситуацией в стране в 90-х годах находилась без должного обслуживания.

Протяженность сетей канализации составляет 1,8 тыс. км, износ – почти 60%.

Отчет за 2020 год Строительство сетей водоснабжения.

В 2020 году завершено строительство 160 км сетей водопровода. Это позволило частично обеспечить питьевой водой присоединенные территории (Акбулак, Алгабас, Альмерек, Акжар, Боралдай, Думан, Курамыс, Каргалы, Кемел, Колсай, Кайрат, Кокшоки, Музтау, Нуршашкан, Самгау, Таужолы, Тастыбулак, Шугыла, 89 улиц Жетысуского района).

В 2-х микрорайонах – Думан, Акбулак – введены в эксплуатацию 88,9 км водопроводных сетей.

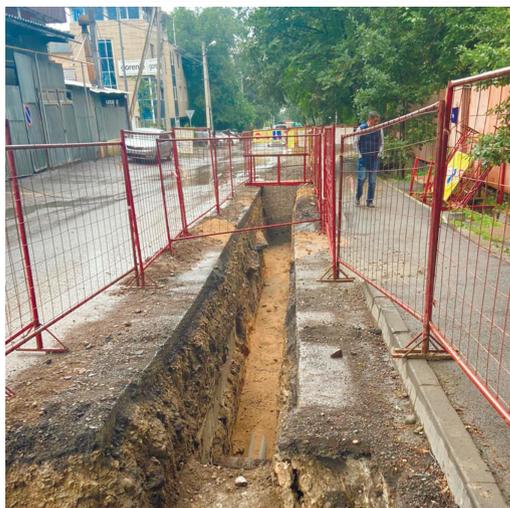
К новым сетям в этих микрорайонах уже подключены 1,5 тыс. домов. В течение 3-х лет к новым сетям планируем подключить 58,2 тыс. домов. При полном подклю-

чении охват новыми водопроводными сетями составит 59,7 тыс. домов.

Строительство сетей водоотведения

Также в ряде микрорайонов в прошлом году завершено строительство 140 км канализационных сетей (мкр. Акбулак, Алгабас, Альмерек, Акжар, Боралдай, Думан, Курамыс, Каргалы, Кемел, Колсай, Кайрат, Кокшоки, Музтау, Жайлау, Нуршашкан, Самгау, Таужолы, Тастыбулак, Шугыла, 89 улиц Жетысуского района). В микрорайонах Думан и Акбулак уже введены в эксплуатацию 48,7 км. канализации, что позволило подключить к новым сетям 761 домов.

водоснабжения города Алматы

В течение 3-х лет к новым сетям планируем подключить 58,9 тыс. домов. При полном подключении общий охват новыми сетями составит 59,7 тыс. домов.

Реконструкция сетей водоснабжения.

Ежегодно, с целью поддержания бесперебойного водоснабжения нами проводится реконструкция существующих водопроводных сетей. В прошлом году проведена реконструкция 14,6 км водопроводных сетей. Из них 4,4 км реконструировано в Турксибском районе (ул.Майлина, ул.Монтажная, ул.Тукая, ул.Норильская до ул.Поддубного, ул. Менжинского), 1,7 км - в Жетысуском районе (по ул.Черкасской Обороны от пр.Райымбека до ул.Болтирик шешена), 1,6 км. в Бостандыкском районе (по ул. Жарокова 2386 – 279.), 1 км. в Ауэзовском районе (мкр. Сайран, дома 1 – 2) и 0,6 км. в Медеуском районе (по ул.Куратова от ул.Жургенева до ул.Райымбека).

Для обеспечения бесперебойного противопожарного водоснабжения проведена замена 995 пожарных гидрантов.

Для повышения качества питьевой воды осуществлена промывка и дезинфекция 3,2 км водопроводных трубопроводов.

Реконструкция сетей водоотведения.

Канализационные сети

Также в прошлом году проведена реконструкция 1,8 км сетей водоотведения, из которых 500 метров реконструировано в Жетысуском районе (по проспекту Райымбека от ж/д № 219а,219д), полкилометра - в Алатауском районе (от КНС Аңыз су до коллектора по проспекту Рыскулова), 400 метров - в Медеуском районе (от школы № 28, дом 102 по проспекту Н. Назарбаева) и столько же - в Бостандыкском районе (Орбита – 3, д. 5-8).

В том числе выполнены следующие ремонтные работы: очистка 47 тыс. колодцев, промывка сетей на 82,6 км, установка 650 люков, ремонт трубопроводов на 550 погонных метрах.

ЗАДАЧИ НА 2021 г.

Строительство водозаборного сооружения.

Строительство водозаборного сооружения

В Наурызбайском районе ведется строительство водозаборного сооружения «Каргалы» мощностью 15 тыс. кубометров в сутки. Работы начаты в 2020 году, завершатся - в текущем. Данный проект позволит охватить водоснабжением 35,5 тыс. жителей в микрорайонах Каргалы, Карагайлы, Таусамалы, Курамыс, Тастыбулак.

Также до конца июля будет получено заключение государственной экспертизы по проектно-сметной документации водозаборного сооружения «Аксай» с пропускной мощностью 22 тыс. кубометров в сутки. В будущем оно позволит обеспечить водоснабжением 40 тыс. жителей в микрорайонах Тастыбулак, Акжар, Таужолы, Шугыла.

В конце сентября будет получено заключение государственной экспертизы ПСД и по водозабору «Ерменсай» мощностью 9 тыс. кубометров в сутки для обеспечения 22 тыс. жителей юго-восточной части Бостандыкского района (входят микрорайоны Ерменсай, Нурлытау, Нуралатау, Ремизовка).

В начале следующего года приступим к строительно-монтажным работам на этих водозаборах.

Строительство сетей водопровода

На данный момент ведутся строительно-монтажные работы водопроводных сетей протяженностью 170 км в 23-х микрорайонах и на 89 улицах Жетысуского района (Альмерек, Алгабас, Акжар, Айгерим-1,2, Боралдай, Курамыс, Кемел, Кайрат, Кокшоки, Карасу, Колсай, Каменское плато, Нуршашкан, нижняя Пятилетка, Теректы, Таусамалы, Таужолы, Жас Канат, Ужет, Шугыла, Шапагат, Шанырак-1, 89 улиц Жетысуского района, Музтау). Завершить работы планируется в 12 микрорайонах в текущем году. (Альмерек, Алгабас, Кемел, Колсай, Кайрат, Кокшоком, Курамыс, Музтау, Нуршашкан, Таужолы, Ужет, Шапагат).

К концу года планируем подключить к новым сетям 23,2 тыс. домов.

В 2021 году в 11 микрорайонах начато новое строительство (Акжар, Айгерим-1,2, Боралдай, Карасу, Каменское плато, Нижняя Пятилетка, Теректы, Таусамалы, Жас Канат, Шугыла, Шанырак-1).

На 2022-2024 гг. запланировано подключение 36,5 тыс. домов.

Строительство сетей водоотведения.

В рамках реализации Комплексного плана «Новый Алматы» будет построено 140 км сетей водоотведения в 24-х микрорайонах (Альмерек, Алгабас, Акжар, Айгерим-1,2, Боралдай, Жайлау, Жас Канат, Кайрат, Карасу, Каменское плато, Кемел, Кокшоки, Колсай, Курамыс, Музтау, Нуршашкан, нижняя Пятилетка, Теректы, Таусамалы, Таужолы, Ужет, Шапагат, Шанырак-1, Шугыла, 89 улиц Жетысуского района).

Строительно-монтажные работы намечено завершить в 12 микрорайонах (Альмерек, Алгабас, Жайлау, Кайрат, Кокшоки, Колсай, Курамыс, Музтау, Нуршашкан, Таужолы, Ужет, Шапагат, Жетысуский район 89 улиц). После завершения работ в этом году к новым сетям планируем подключить 23 тыс. домов.

В текущем году в 12 микрорайонах начато новое строительство (Акжар, Айгерим-1,2, Боралдай, Жас Канат, Карасу, Каменское плато, Кемел, Нижняя Пятилетка, Теректы, Таусамалы, Шанырак-1, Шугыла).

На 2022-2024 гг. запланировано подключение 36,7 тыс. домов.

Алматы қалалық су құбыры мен көріз желілері бірыңғай жүйе ретінде 1934 жылдан бастап жұмыс істей бастады. Басқарма құрамына келесі шаруашылық бөлімдері кірді: су жинау құрылымдары мен су таратқыштарды пайдалану, су құбыры және көріз желілерін пайдалану, суару алаңдарын пайдалану, бухгалтерлік есеп, техникалық бөлім. Сонымен қатар, кәсіпорында құю цехы бар мехмастерлік және ауыл шаруашылығы бар.

1937-1940 жылдары құжаттарда Алматы Су Арнасы тресі, 1940-1941 жылдары Горкомхоз жанындағы Су Арнасы кеңсесі, 1942-1944 жылдары Алматы су құбыры және көріз басқармасы, 1944-1973 жылдары Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасы деп аталады. 1947 жылы қалалық су құбыры және көріз басқармасының ұжымы үлкен жұмыс атқарды.

1948 жылғы 01 қаңтарда қалалық су құбырының келесі объектілері болды:

* Су тарту құрылыстары мен су таратқыштарды пайдалану;

* Су құбыры және көріз желілерін пайдалану;

* Өрістерді пайдалану;

* Бухгалтерия;

* Абоненттік бөлім.

1969 жылы Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасының құрылымы өзгерді. Қазақ ССР Министрлер Кеңесінің 1973 жылғы 23 наурыздағы № 186-ө өкімінің, Қазақ ССР коммуналдық шаруашылық Министрлігі бойынша 1973 жылғы 24 сәуірдегі №162 бұйрығының, Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасы бойынша бұйрығының негізінде шаруашылық есептегі: көріз желілерін пайдалану және сарқынды суларды тазарту жөніндегі кәсіпорын, су құбыры желілерін пайдалану жөніндегі кәсіпорын, су көздері станциясының кәсіпорны құрылды.

1988 жылы Қазақ ССР тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының 04.08.1988 жылғы №366 бұйрығымен Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасы және оның ведомстволық бағынысты кәсіпорындары базасында Алматы қалалық су құбыры-көріз шаруашылығының өндірістік бірлестігі құрылды (Алматы қ. "Водоканал" АҚӨБ).

1997 жылы Алматы қаласы Әкімінің 1997 жылғы 16 маусымдағы №312 шешімімен Алматы қаласы су құбыры-көріз шаруашылығының шаруашылық жүргізу құқығындағы және Алматы қаласы "Водоканал" ақпо Алматы қалалық су құбыры-көріз шаруашылығы өндірістік бірлестігінің құқық-қабылдағышы болып табылатын мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны құрылды.

1998 жылы Алматы қаласы "Водоканал" МҚК бас директорының 19 қаңтардағы №11 бұйрығымен Алматы қаласы әкімінің шешімі негізінде еншілес мемлекеттік коммуналдық кәсіпорындар құрылды: су құбыры желілерін пайдалану бойынша ("Водосеть" МҚКК), көріз желілерін пайдалану және сарқынды суларды тазарту бойынша ("су бұру" МҚКК) және "су көздері станциялары" МҚКК.

2008 жылы Алматы қаласы әкімдігінің 02 қыркүйектегі № 4/703 қаулысымен

еншілес кәсіпорындар таратылды.

2008 жылдан бастап әкімдіктің қаулысына сәйкес. Алматы "Водоканал" МҚК қайта құрылды және құрамында "Бастау" МҚК, "Су желісі" МҚК және "Тоспа Су" МҚК "Алматы Су Холдингі" МҚК кәсіпорны құрылды.

2017 жылдың қазан айында сумен жабдықтау және су бұру кәсіпорындары "Алматы Су" МҚК-на біріктірілді.

Сумен жабдықтау және көріз кәсіпорындары атауының хронологиясы:

00.00.1934 - 00.00.1937 - атауы белгісіз

00.00.1937 - 00.00.1940 - Алматы қалалық "Водоканалстрой" тресі

00.00.1940 - 00.00.1941 - су құбыры және көріз құрылысы кеңсесі

00.00.1941 - 00.00.1942 - "Горкомхоз жанындағы Водоканалстрой" кеңсесі

00.00.1942-00.00.1944 - Алматы су құбыры және көріз басқармасы

00.00.1944 - 23.03.1973 - Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасы

23.03.1973 - 04.08.1988 - Алматы қалалық су құбыры және көріз басқармасы

04.08.1988 - 16.06.1997 - Алматы қалалық су құбыры-көріз шаруашылығының өндірістік бірлестігі ("Водоканал" АҚӨБ)

16.06.1997 - 23.10.2006 - Алматы қаласының су құбыры-көріз шаруашылығының шаруашылық жүргізу құқығындағы Алматы қалалық өндірістік бірлестігі (Алматы қаласының "Водоканал" МҚК)

23.10.2006 - 02.09.2008 - Алматы қаласы әкімдігінің шаруашылық жүргізу құқығындағы "Горводоканал" Алматы қаласы су құбыры-көріз шаруашылығының мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны.

02.09.2008 - 2021 жылғы - Алматы қаласы су құбыры және көріз басқармасы

2021 жылғы - қазіргі уақытқа дейі - Алматы қаласы су құбыры және көріз басқармасы

АНЫҚТАМА: СУМЕН ЖАБДЫҚТАУ

* Ағаш құбырлардан қаладағы алғашқы су құбыры 1901 жылы салынған. Су құбыры Фонтанное көшесі (Қазіргі Төлебаев көшесі) бойынша бас арықтан Ташкент аллеясына дейін өткен және жеке моншаларды сумен жабдықтауға арналған.

* 1901-1920 жылдары 20 шақырымнан астам қыш құбырлары салынды.

* 20-шы жылдары алғашқы шойын су құбырлары пайда болды.

* 30-шы жылдары Үлкен Алматы өзенінен жалғыз су тартуды пайдалануды есептей отырып, сүзгілеу және хлорлау станцияларының құрылысы басталды.

* 1931 жылы қаланың орталықтандырылған сумен жабдықтау кәсіпорны құрылды.

* 1936-1940 жылдары 39 км магистральдық және таратушы су құбыры желілері салынды.

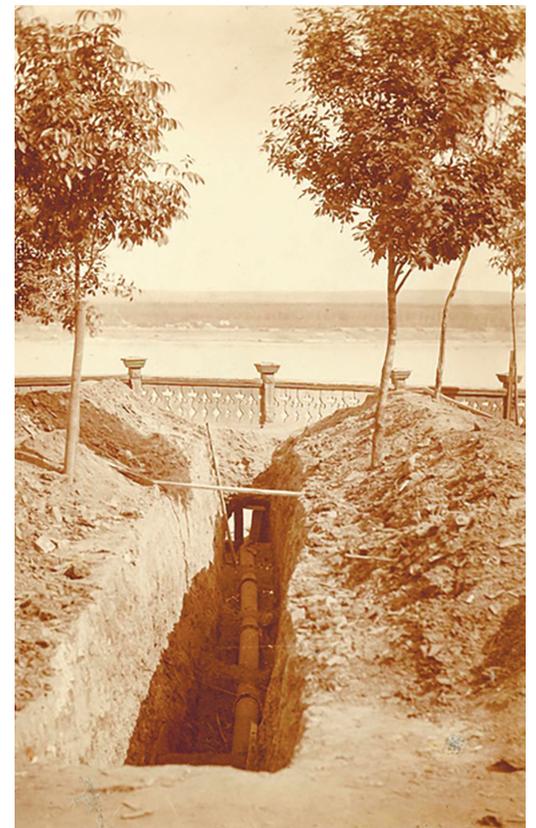
* 1949 жылы сүзгі станциясы пайдалануға берілді, жалпы сыйымдылығы 5000 м.резервуарлар салынды, хлорлау станциясы қайта жанартылды. 1955 жылы су тазарту

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ СУ ҚҰБЫРЫ- КӨРІЗ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ТАРИХЫ

қондырғыларының қуаттылығы тәулігіне 70 мың текше метрге жетті.

* 1955 жылы су таратқыштар мен тарату желілерінің ұзындығы 110 км-ге жетті, үйге қосылу саны 1350, ал су жинау колонкалары 350 дана болды.

* 1957-1968 жылдары алғашқы 18 артезиан ұңғымасы бұрғыланды және пайдалануға берілді.

* 1965 жылдың соңына қарай жалпы қуаты секундына 1,3 текше метр 52 артезиан ұңғымасы базасында бірінші көтерілетін 30 сорғы станциясы болды. Қалаға су беру жылына 74 млн.м.текше метрге жетті, су тарату колонкаларының саны 681 дананы құрады. су таратқыштар мен тарату желілерінің ұзындығы 281 км-ге дейін өсті.

* 70-жылдардың ортасына қарай Талғар алабындағы алғашқы 50 ұңғыманың және сорғы станциялары кешенінің құрылысы аяқталды, 1033 су тарату колонкаларын орнатумен 332 км су құбыры желілері мен су таратқыштар пайдалануға берілді.

* 1974 жылы Медеу шаткалында қуаты тәулігіне 24 мың текше метр су тарту және тазарту құрылыстарының кешені пайдалануға берілді.

КӨРІЗ

* 1935 жылы коллекторлардың, кәріздік көше желілерінің және суару алаңдарының құрылысы басталды, ал 1935 жылдың соңында сарқынды сулар алғаш рет суару алаңдарына бөлінді.

* 1938 жылы Ағынды суларды айдауға арналған №1 сорғы станциясы пайдалануға берілді.

* Сарқынды суларды механикалық тазарту коллекторлары мен құрылыстарының құрылысы 1960 жылы аяқталды.

* Қала сыртындағы коллектор мен сүзу алаңдарының 1-ші желісінің құрылысы 1965 жылы аяқталды.

* Аумағы 983 га сүзу алаңдары "12 желтоқсан" кентінен 12 км жерде Алматы винсовхозының жерлерінде орналасты.

* 70-ші жылы қала ағындыларын арна арқылы Сорбұлақ ағынсыз табиғи көліне ағызып жіберу, 80-ші жылдары оң жағалау Сорбұлақ ағынды суларының қосымша жинақтағыштары және Іле өзеніне авариялық-ағызу арнасы салынды.

ЖАУАПКЕРШІЛІГІ МОЛ МАМАНДЫҚ

Энерго цехтың қызметкерлері энергия жабдықтары мен желілерін күрделі жөндеуді және жаңғыртуды жүзеге асырады, энергия ресурстарын үнемдеуге бағытталған іс-шараларды орындайды. Энергетика шаруашылығын қысқа дайындауға қатысты маусымдық жұмыстарды жүргізеді. Энерго цехтың ұжымында 22 қызметкер еңбек етеді. Оны Тұрлықеев Сырым Болатұлы басқарады.

Цехтың жұмыс бабымен танысу мақсатында басшысымен сұхбаттастық.

– Сіздің жұмысыңыз қандай және сіздің міндеттеріңіз қандай?

– Менің жұмысым-кәсіпорынды электр энергиясымен сенімді және үздіксіз қамтамасыз ету. Ол үшін электр жабдықтарының жұмысын үздіксіз бақылау, технологиялық элементтердің жұмыс режимдерін басқару, электр қондырғыларында қажетті қайта қосу.

– Сіздердің цехта қызмет ету үшін қандай білім алу қажет?

– Бұл жұмыс үшін жоғары-техникалық, энергетикалық білім қажет. Лауазымға ие болу үшін Сіз жұмыс орнында оқудан және тағылымдамадан өтуіңіз керек, білімді тексеріп, қажетті біліктілік пен электр қауіпсіздігі тобын алуыңыз керек.

– Бір күнгі жұмыс күнінде қандай қызметтер атқарасыздар?

– Жұмыс ұзақтығы-8 сағат. Күнделікті барлық электр жабдығын бірлесіп қарау, оның жұмыс режимі туралы ақпарат беру. Ағымдағы жедел құжаттамамен және жедел журналдағы жазбалармен танысу жұмыстарымен қамтылған. Бұдан әрі, бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша жабдықтың жұмысын бақылау, жабдықтың өзін тексеру, оның жай-күйін тексеру, қажетті қайта қосуды жүргізу жолымен электр жабдығының жұмысын басқару жүргізіледі. Жөндеу бригадаларына электр жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуге және жөндеуге рұқсат беріледі. Міндетті түрде техникалық қауіпсіздікке ерекше мән беріледі.

Кәсіпорынның ұжымы өте үлкен және алуан түрлі. Негізінен бұл электр цехының қызметкерлері-шағын, тату және ұйымшыл ұжым.

– Сіздің ойыңызша, сіздердің істеріңізде қандай адами қасиеттер маңызды?

– Жұмыс істейтін электр жабдықтарының операторына үнемі айқын және шұғыл шешім қабылдай алу қабілеті болуы маңызды. Күтпеген жағдайлар туындаған кезде өзіңізді шоғырландыра білу. Дұрыс және жылдам шешім қабылдау мүмкіндігі болуы керек.

Біздің мамандық әр қилы. Ол тек жұмыс барысында емес, күнделікті өмірде қажет жұмыстар. Сонымен қатар, біздің жұмыс әрдайым сұраныста болады. Бүкіл қаланы сумен және кәріз желілерімен қамтамасыз етіп отырған мекемеде жұмыс атқарған тұрақты әрі жауапкершілігі мол деп есептеймін. Қазір заман бір орында тұрмайды. Сол себепті біздің де кәсіпте жаңа технологиялар пайда болып келеді. Автоматтандыру барысымен танысып, кәсіби дәрежесі жоғарлату үшін білім алып, оны жұмыс барысында мүмкіндігінше пайдаланудамын.

– Сұхбатыңызға рахмет.

МЕН СУ ШАРУАШЫЛЫҒЫНА КАЛАЙ КЕЛДІМ?

**КАЛИЕВА ҚОРЛАН
ТЛЕУБАЙҚЫЗЫ:**

— 90 жылдары барлық салада құлдырау басталғанда, жобалау институттарда жабыла басталды. Сол кезде Водоканалға жұмысқа орналасқанымға өте қуандым. Өйткені біріншіден ол кезде қазақтарды

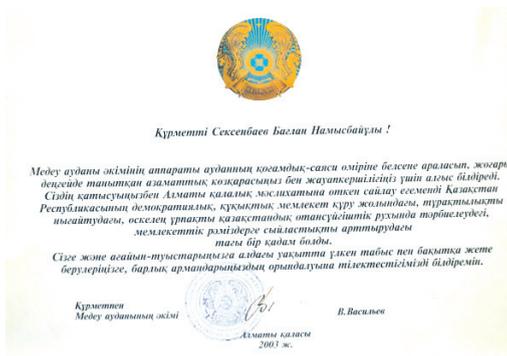
инженерлік техникалық жұмысқа алмайтын, екіншіден өз мамандығым бойынша жұмыс істеу маған мақтаныш болды. Сондағы вакансия - диспетчерлік еді. Бірақ мен аса ынтамен қызығып жұмыс жасадым, көп нәрсе үйрендім. Алғашқы ұстазым Коротунов Алексей Александровичке алғысым шексіз.

СЕКСЕНБАЕВ БАҒЛАН НАМЫСБАЙҰЛЫ:

— 1989 жылы су арнасына слесарь болып жұмысқа орналастым. 32 жыл су саласында қызмет еттім. Осындай дәрежеге жету үшін кезінде ұялмай өзіме түсініксіз жағдайларды сұрап алатынымын, білмегенді кітаптан да оқып техникалық жағынан құбырды зерттеп, көп еңбектермен таныстым. Жұмысты бар ынтамен істеп, суға қатысты ірі жобаларды жүзеге асырдым. 1999 жылы Медеу учаскесінің басшысы етіп тағайындалдым. Мен үшін ең жауапты әрі ерекше сенім артқан кез дәл осы сәт болды. 2014 жылы Наурызбай

ауданын қалаға қосқанда, кәсіпорында аудандық пайдалану учаскесін басқардым. Қалаға жаңадан қосылған аудан болғандықтан су құбырларында ақаулар, техникалық орналасуы жағынан сәйкес келмей, су тапшылығы деген мәселелер көп болды. Көп жылдан бері жинаған тәжірибемді ортаға салып су құбырларын арнайы сызба бойынша нормаларға барынша сәйкестендірдік, әр көшедегі құбырды бізге тапсырылған сызба бойынша тексеріп, дұрыс емес жерлерді түзеттік. Техникалық жағынан барлығы реттелген соң, жөндеу механикалық цехына еңбек етуге келдім. Қазіргі кезде осы жерде қызмет етемін.

ИМЕНАЛИНОВА ЖАМИЛЯ
ТЛЕГЕНОВНА:

— Мен Қ. Сәтпаев атындағы техникалық университеттің су пайдалану және су ресурстары факультетінде оқып жүргенде мамандық бойынша жұмыс қарастырып, 4 курста «Алматы Суға» бақылаушы болып жұмысқа орналастым.

Оқу бітірген соң екі жылдан кейін су құбыры департаментіне өндірістік бөліміне ауыстым. Осылай 10 жыл шамасында жұмыс атқарып келемін. Мамандық бойынша жұмыс істегендіктен университетте алған білімді тәжірибемен ұластыру өте қызық болды. Жас түлектер мамандық тандағанда көбісі экономист, бухгалтер немесе басқа да мемлекеттік басқару деген сияқты мамандықтарды тандайды. Мен дәл осы мамандықты тандағанымға өкінбеймін. Қаламызды сумен қамтамасыз ету жолында еңбек етіп, халыққа, өмірге ең қажетті нәрсені жеткізіп отырғанымызға, осындай жұмыстарды атқаруда менің де үлесім бар екеніне ризамын. Кәсіпорында жұмыс істеп жүріп, Жанат Медеубайұлы Нурғазин, Ғазиз Халықұлымен тұспа-тұс жұмыс істеп, тәжірибе алғанымға қуанамын. Осы орайда ойымды Абай атамның өзі ұстам жасайтын әдемі өлеңімен аяқтағым келеді. «Сен де бір кірпіш дүниеде кетігін тапта бар қалан» демекші, өмірдің мені адастырмай өз орнымды тапқанымға шүкіршілік етемін.

Во благо города и его жителей

На часах без пятнадцати девять. Техника готова к выезду, все необходимые документы заполнены — есть время выпить кофе перед очередной сменой. Турыскелді Бексултан Әбішұлы работает слесарем аварийно-восстановительных работ уже 7 лет, и каждое его утро проходит по одной и той же схеме: приехать на работу, переодеться в спецовку и проверить инструменты в машине.

Но это единственная предсказуемая часть дня — аварийная бригада никогда точно не знает, где им сегодня предстоит работать. Его бригада обслуживает значительную протяженность сетей.

Вызовы абсолютно разные: нарушение подачи воды, жалобы на слабый напор в кране, течь на трубах сети водоснабжения. «Есть плановые работы, о которых начальству известно заранее, но «порывы» никто не отменял. В приоритете всегда устранение аварий, из-за которых дома могут остаться без воды. Одно скажу точно — дней без выездов не бывает рассказывает нам слесарь аварийно-восстановительных работ 4 разряда Турыскелді Бексултан

В Водоканале Бексултан сразу зарекомендовал себя не только как хороший слесарь, но и как отличный переговорщик. «Я приезжаю на заявку, во многих случаях приходится взаимодействовать и с людьми, выслушивать, где-то даже посочувствовать, после того как проблема решается, изменяется и отношение жителей, даже приглашают на чай. Да и на любые вопросы прохо-

жих всегда отвечаю, даю информацию. Наша главная задача — обеспечить людей чистой водой. Все, что в моей компетенции, делаю по максимуму. А если решение проблемы от меня не зависит — подсказываю людям, к кому обратиться».

Сегодня, например, бригада занималась устранением просадки грунта — приехали, сфотографировали, огородили, сняли асфальтовое покрытие. КамАЗ везет старый асфальт на свалку, на обратном пути привозит щебень: его выгружают, поверхность ровняют, трамбуют. Далее этот участок будет заасфальтирован подрядной организацией. В конце — фото для отчетности и...на следующий вызов. Но главная задача слесаря аварийно-восстановительных работ — устранение неполадок водоснабжения. Это чем-то напоминает детективное расследование — всегда есть предварительная версия возникновения проблемы, но необходимо выяснить настоящую причину. Вода перестает поступать в дом либо из-за поломки водопроводных труб в самом доме, либо на общей водопроводной сети. В последнем случае в дело вступают слесари аварийно-восстановительных работ. Иногда чтобы выявить причину отсутствия воды приходится вызывать и группу «диагностики» которые по показателям шума определяют, на каком участке образовалось вытекание. Если место предполагаемой утечки установлено, то подача воды приостанавливается, монтируется временное водоснабжение, на место прибывает спецтехника и роет котлован — к приезду техники территория должна быть огорожена. Технология ремонта всегда одинакова: переломы и мелкие трещины устраняются муфтой с резиновыми вкладышами, а в случае серьезных неполадок необходимо полностью заменить участок трубы. После того как весь алгоритм выполнен, слесари возобновляют подачу воды. Постоянное движение и общение не дает слесарю скучать.

Вот сейчас работники Алмалинского РЭУ, меняют ввод трубопровода в многоэтажный дом, расположенный по адресу ул. Курмангазы, 143. Данная труба находится в аварийной состоянии, за короткое время необходимо провести работы по замене трубопровода, при этом соблюдая все меры техники безопасности.

Каждый вызов — это новый адрес и новая задача, которую надо решить. Сами наши работники всегда пьют воду из-под крана — это и есть главный показатель их ответственного отношения к работе.

2018 жылы кәсіпорын тұжырымдамасы қабылданды, ол таяу жылдары өндірістік және технологиялық процестерді толық автоматтандыруды, сондай-ақ тұтынушылармен қарым-қатынастарды және барлық техникалық құжаттаманы цифрлық форматқа көшіруді көздейді.

Жұмыстың ең ірі және маңызды кезеңдерінің бірі ГАЖ-да деректерді көрсете отырып, кәсіпорын объектілерін егжей-тегжейлі паспорттаумен сумен жабдықтау және су бұру желілерін цифрландыру және авариялық диспетчерлік қызметтің жұмысын автоматтандыру болып табылады.

Қаланы сумен жабдықтау және су бұрудың электрондық картасы ArcGIS Desktop бағдарламалық платформасында орындалады. Топографиялық түсірілімдердің (AutoCad бағдарламасында орындалған атқарушылық құжаттаманы трансляциялау немесе растрлық бейнелерді GIS-ке сканерлеу және трансформациялау) негізінде су құбыры желілерінің, құдықтардың, камералар мен арматуралардың тақырыптық қабаттары пысықталады.

Қазіргі уақытта "Алматы су" балансындағы құрылыстар мен жылжымайтын мүлік объектілерін цифрландыруға кірісті. Осы тақырыптық қабаттардың барлық объектілері картографиялық ақпаратпен

Цифрлы су арнасы

ғана қамтамасыз етілмеген. База тақырыптық жүктемені көтереді (түсі, өлшемі және т.б. бойынша тандау), барлық ілеспе техникалық сипаттамаларды енгізуге мүмкіндік береді. Енгізілген ақпаратқа сұрау салу базасы қалыптастырылды, карта, тізім, кесте, Графика түрінде берілген критерийлерге сәйкес жазбалар мен объектілерді іріктеу пысықталды, барлық ақпаратты электрондық картадан басқа бағдарламаларға (Excel-де және т. б.) инсталляциялау (экспорттау) жүргізілді.

Бұл тақырыптық қабаттарда кәсіпорынның балансындағы сумен жабдықтау және су бұру объектілері, ведомстволық және жеке желілер бойынша сыртқы

және ақпараттық айырмашылықтар бар, олар болашақта кәсіпорынның коммуналдық меншігіне берілуі керек. Жұмыс істеп тұрған және жұмыс істемейтін объектілер графикалық және сәйкесінше ақпараттық түрде көрсетілген.

Ақпаратты енгізудің мұндай жүйесі кәсіпорынның кез-келген инженеріне қажетті картографиялық ақпаратты ғана емес, сонымен қатар әр түрлі конфигурациядағы кез-келген техникалық немесе әкімшілік көрсеткіштер бойынша талдау жасауға мүмкіндік береді.

Қала бойынша құрылған сумен жабдықтау және су бұрудың векторлық жүйесін басқа ұйымдарда орындалған ГАЖ-дағы басқа ақпараттық қабат-

тармен салыстырған кезде "Алматы Су" кәсіпорының электрондық картасын неғұрлым сенімді деп санаймыз, өйткені барлық тақырыптық қабаттар бойынша күнделікті түзетулер енгізіледі, бақыланады (желілерді бұзу, ауыстырып қосу, шығару қайта жаңарту және жаңадан пайдалануға берілген объектілер) жүйелендіріледі және жалпыланады.

Топографиялық базалық ақпаратты қағаз тасығыштан цифрлық түрге көшіру жүзеге асырылды-100% - ға орындалды (топографиялық базаның, атқарушылық құжаттаманың түсуіне қарай жұмыстарды жалғастыру)

Ақпаратты енгізусіз сумен жабдықтау және су бұру коммуникацияларының, су тарту және тазарту құрылыстарының қабаттарын визуализациялау-92% - ға орындалды.

Негізгі атрибутивті семантикалық ақпаратты толтыру 70% құрайды.

Толқұжат деректері мен басқа да ілеспе ақпараттың техникалық сипаттамалары 60% - ға енгізілген.

Цифрланған объектілерді ескертулерсіз, кез келген күрделіліктегі ақпараттық сауалдар бойынша іске асыра отырып, ІС қаржылық бағдарламасымен, осы объектілер бойынша кәсіпорын тізілімдерімен салыстыра отырып қабылдау – 20% - ға орындалды.

Барлық тақырыптық қабаттар бойынша түзетулерді уақытылы енгізу, кәсіпорынның барлық құрылымдық бөлімшелерінен алынатын ақпаратты бақылау, жүйелеу және жинақтау кәсіпорынның өндірістік, диспетчерлік және техникалық қызметтерінде электрондық картаның ұсынылған цифрлық форматын толық функционалды пайдалануға мүмкіндік береді

Сумен жабдықтау және су бұру жүйесінің гидравликалық есептеулерінің жұмысы бойынша бағдарламалардың субстраты ретінде әрекет ететін GIS бағдарламасында орындалған қолда бар ақпарат негізінде гидравликалық модельдеудің бағдарламалық кешені көрсеткіштерінің мәнін калибрлеу үшін пайдаланылатын болады.

Сумен жабдықтау және су бұрудың электрондық картасының толыққанды моделін іске асыру жұмысты жеңілдетіп қана қоймай, қызметтің барлық бағыттарын одан әрі цифрландырудың бастапқы нүктесі болып табылады.

НА СТРАЖЕ КАЧЕСТВА

Ежегодно в рамках ремонтной компании на различных объектах предприятия ведутся строительные работы, производится замена изношенных сетей водопровода и канализации.

Контроль за исполнением договоров на строительство и реконструкцию, технадзор за выполняемыми работами осуществляют сотрудники Департамента по капитальному строительству.

Сегодня мы бы хотели подробнее рассказать о работе начальника департамента капитального строительства Артамоновой Елене Сергеевны, которая за долгие работы на предприятии внесла существенный вклад в развитие отрасли водоснабжения и водоотведения нашего города.

Артамонова Елена работает на предприятии с 1996 года, закончила Казахскую головную архитектурно – строительную академию.

В ее обязанности входит технический надзор за выполнени-

ем строительно-монтажных работ и приемка законченных объектов, а также контроль за качеством применяемых материалов, изделий и конструкций.

Елена Сергеевна не офисный работник, большую часть рабочего времени она проводит на объектах, лично следит за процессом работ, выполняемых подрядными организациями, выявляет строительные дефекты и недоделки и контролирует их устранение.

Она постоянно повышает свой профессиональный уровень, изучает законодательные и нормативные документы. Ответственно и серьезно относится к выполнению своих должностных обязанностей, и за 25 лет работы в системе водоканала города зарекомендовала себя инициа-

тивным и надежным специалистом, способным выполнять порученные задания в установленные сроки. И самое главное Елена Сергеевна способна принимать решения в трудных ситуациях и нести ответственность за результаты своей работы.

Сотрудники строительных компаний в первое время достаточно скептически относились к женщине-инженеру, пытались спорить и даже учить. Да, многим не привычно иметь дело с женщиной-строителем, тем более осуществляющим технический надзор за выполнением работ, но уже в процессе совместной работы, видя ее профессионализм первичное пренебрежение сменяется уважением.

Она в 2018 году успешно сдала и получила аттестат экспер-

та осуществляющего экспертные работы и инжиниринговые услуги в сфере архитектурной, градостроительной и строительной деятельности по виду технического надзор в части инженерных сетей. В 2021 году прошла обучение в ТОО «Прогресс-С» по программе «Строительные технологии. Ресурсный метод сметных расчетов. ПК ABC 2021», в этом же году успешно сдала и получила аттестационное свидетельство для осуществления строительно-монтажных работ в районах повышенной сейсмической опасности РК, сертификат «Геодезические работы в строительстве с применением новых технологий».

Кроме того, Артамонова Елена активно принимает участие в решении вопросов о внесении в проекты изменений в связи с внедрением более прогрессивных технологических процессов, объемно-планировочных и конструктивных решений.

Нельзя не отметить и ее личные качества- доброжелательность, коммуникабельность и отменную память, благодаря которым она заслужила непререкаемый авторитет и уважение в коллективе.

Ремонтная компания в самом разгаре, в этом году по системе водоснабжения и водоотведения предстоит заменить и построить более 200 км трубопровода, и от работы инженеров департамента капитального строительства зависит как качественно и в сроки будет выполнен весь фронт строительных работ.

ВЗГЛЯД СО СТОРОНЫ

Курмашева Карлығаш ханымға көп Рахмет!
Ә дегенде проблеманы шешіп нақты жауап берді.

87077744806

Шарибжанова Ғайни Ғабдоллақызы

Карлыгаш, огромное материнское спасибо за взаимопонимание. Дай Бог здоровье, благополучие, Огромное спасибо за помощь. Ваша клиентка Ахметжанова. Низкий Вам до земли поклон.

***

Я Цыпланова Г.В.

Выражаю благодарность за обслуживание в лице Сарсеновой Екатерины. Культурно, вежливо, быстро. Очень грамотно. Спасибо большое.

***

Я Кузнецова Г.В. тел: 87025799324

Выражаю благодарность Шиловой Любови Александровне за грамотное и квали-

фицированное обслуживание по оформлению документов и внимание к своим абонентам.

Выражаем благодарность Алматы Су за то что здесь работают такие грамотные специалисты как Шилова Любовь Александровна.

С Уважением: Кузнецова Г.В.

***

Хочу выразить благодарность оператору окно №9 Любови Шиловой!

Четко и ясно объяснила нам что и как делать. Вежливая, знает четко свою работу. Все делает быстро и грамотно. Внимательная и уважительная.

Дюсембекова.

Продолжение. Начало в прошлом номере

ЕВГЕНИЯ МОРОЗОВА

В моей коллекции городских люков самый "древний" датирован 1937-м годом. Вот я и задумалась — а есть ли ещё старше?

А в 1935 году началось масштабное строительство объектов водоснабжения города — водозабор был из Большой Алмаатинки из расчета 1,5-1,8 кубометров воды в секунду. За четыре года - с 1936 по 1940 - было проложено 39 км магистральных и разводящих линий водопровода. Проложены линии по улице Арычной (сейчас Абая) до проспекта Ленина (Достык) и дальше: по Пролетарской (ул. Зенкова) до Гоголя, по Ташкентской от Пушкина до нынешней Масанчи, по Гоголя и Комсомольской примерно до того места, где в 1946-м появился АЗТМ, ну и от Вокзальной до Биокомбината по нынешней Курмангазы. И вот тогда-то и появляются, видимо, первые люки в нашем городе. И вот именно поэтому и не видим мы более старые экземпляры — их просто нет.

На снимке: люк 1941 года.

Когда я нашла эту информацию, то сразу поняла, почему я так неравномерно находила в городе старые крышки люков — шахты не были сосредоточены в центре, они были неравномерно разбросаны по городу, следуя по водопроводным линиям.

И, кстати, маркировка на люке — это как паспорт про человека, расскажет все. В, ВД, ГВ — водопровод (Г- городской). Г, ПГ — гидрант (П — пожарный, подземный). КК — кабель.

Можно еще видеть декоративный рисунок на люке — и он тоже не просто так. К примеру, волны на люке говорят - это люк городской канализации.

На снимке: люк с волнами.

А "НКМП" означает не что иное, как "Народный комиссариат местной промыш-

ЛЮКИ

ленности" — это предшественник министерств промышленности союзных республик. А вот такие сбитые, а потом заново нанесенные цифры (видите, 41 будто бы криво указаны) говорит о том, что люк был изготовлен раньше и, видимо, там стояли другие цифры. Но тогда действовало распоряжение — указывать на крышках не год производства, а год установки. Вот и приходилось перебивать цифры на заранее изготовленных изделиях.

Фото: люк Биокомбината.

Вот так и вышло, что к 40-му году Алма-Ата имела небольшую, но уже хорошо разветвленную водопроводную сеть общей протяженностью 70 км. Для сравнения: в 1936-м году подача воды в водопроводную сеть составляла 574 кубометра, а в 1940-м - уже 4 199 кубометров. Ну и одновременно с развитием сети водоснабжения создавалась и развивалась система канализации и очистки сточных вод. Там была своя маркировка: ГК, К — канализация (Г - городская), Д — дренаж (ливневая канализация).

На снимке: люк Д (дренажный).

С удивлением узнала, что первое время отработанные воды (считай, канализация) выводились за город так сказать по кратчайшему пути. И, как говорят специалисты — "спускались в открытые потоки". Происходило это потому, что не учитывалась пропускная способность труб. Да и учесть ее было невозможно при такой слабо развитой системе канализации. Потому не редкостью были

потопы на дорогах во время дождя - жидкости не умещались в трубы и через колодцы вытекали наверх. А далее вообще ужас - канализацией сточные воды выводились за город и без какой-либо очистки просто текли себе куда хотели. И только к концу 35-го года в канализационные трубы стали добавлять хлорку. Это была грубая и примитивная, но все-таки очистка.

Протяженность канализационных сетей составляла всего 42 км, что и привело к печальным последствиям: были зафиксированы вспышки брюшного тифа и дизентерии. И встал вопрос о скорейшей организации канализационной сети по всему городу и обязательному присоединению к сети всех существующих многоэтажных жилых домов с жилой площадью 300 квадратных метров, ну и всех новых строящихся зданий. И тогда разделили систему канализации и вывод ливневой воды. Что мы сейчас и наблюдаем.

В 1937-1940 годах были построены коллекторы на улице Ташкентской от проспекта Коммунистического до улицы Набережной. По документам, смотровые люки были построены из гранитного камня на цементе, расстояние между колодцами - 35-50 метров. Люки устанавливались чугунные водопроводного типа. И

тут до меня дошло: улица Набережная — это в Малой Станице, и это объясняет, почему именно здесь часто встречаются старые чугунные люки. Они уцелели, хотя и поистрепались изрядно за 80 с лишним лет. В улочках Малой станицы редко встретишь большегрузный транспорт, не то, что на Райымбека (бывшая Ташкентская). Там даже чугун — самый прочный материал для люков, не выдерживает долго.

Круглая форма — это тоже неслучайно. Квадратный люк может провалиться в колодец, а в треугольный сложно залезть, он не соответствует форме человеческого тела. Круглый же люк никогда не провалится. И у него нет острых краев, которые могут повредить автомобилю. И еще его можно катить. И это плюс. Конечно, если его катит работник коммунальной службы, а не воришка.

Но есть и вот такие люки — овальные. Их немного в городе, и уже не совсем по-

РАЗНЫЕ НУЖНЫ

ннятно, почему они вот такие — непохожие формой на своих чугунных собратьев.

На снимке: овальный люк.

Еще один момент, повлиявший на установку люков и шахт — появление в городе твердого дорожного покрытия. Это пишут все урбанисты — в каждом городе специфика цивилизационного процесса и очередность возникновения новых коммунальных служб была своя. Однако в отношении канализационных люков выявляется один общий фактор: люки становились необходимостью, когда улицы начинали мостить, а потом уже и асфальтировать. Так произошло и с Алма-Атой — именно в это время, в 30-40-е, город начинает обретать нормальные дороги.

Было мне еще очень интересно узнать, что ж это за Алма-Атинский чугунно-литейный завод, который присутствует на многих люках того времени. Порылась и вот что нашла. В 1932-м году был основан как чугунолитейный завод №1 областного отдела легкой промышленности. В апреле 1942-го года его объединили с эвакуированным из Луганска литейно-механическим заводом "20 лет Октября". Новое предприятие стало называться Алма-Атинским механическим заводом №21 имени 20-летия Октября Наркомата среднего машиностроения СССР. В 1945 году производство переименовано в Алма-Атинский станкостроительный завод имени 20-летия Октября.

После войны прерванные работы по развитию водопровода и канализации города активно продолжились. И потому, видимо, люки с маркировкой "1946" — "1949" часто встречаются коллекционерам. А такие в нашем городе есть — правда, они коллекционируют все-таки фото, а не сами люки.

На снимке: люк с арыком.

И хорошо — люки-то тяжеленные, от 50 кг и больше, в зависимости от назначения.

В 1955 году протяженность водоводов и разводящих сетей была уже 110 км, число домовых присоединений составило 1350, а водозаборных колонок 350 штук. Увеличилось и количество люков. К тому же к ним присоединились люки электро-, тепло-, телефонных сетей.

На снимке: люк 1972 года.

Прогресс, кстати, тоже отразился на требованиях к люкам. Появились тяжелые автомобили, появились огромные трассы, где за день пролетают тысячи грузовиков. И люк все вот эти нагрузки обязан выдерживать. Люки сейчас проектируются по новым инженерным требованиям и делятся классы в соответствии с назначением — есть люки, выдерживающие нагрузку 15-20 тонн, есть легкие люки с нагрузкой до 3-5 тонн. Но очень часто технические требования никак не влияют на декоративное оформление поверхности чугунных люков, и оно может быть значительно старше самого люка. Традиционные "международные" орнаменты, такие как "вафли", "плетенка", радиальные линии, сетка, концентрические круги и другие, появившиеся в мировом "люкостроении" еще в 19-м веке, существуют и поныне с незначительными изменениями.

На снимке: люк "соты".

Ведь сети городских коммуникаций прокладывают под землей не только водопроводчики, но и электрики, и связисты. И чтобы быстро, с одного взгляда определять

"своего среди чужих", для обозначения водопровода выбрали графичный рельеф волн и турбины, "вафли" навечно закрепились за городской канализацией, а телефонные компании стали "рисовать" на крышках паутину или молнии. Эти тенденции носят международный характер и понятны специалистам без всяких переводов.

На снимке: люк "вафля".

Кстати, я заметила, что в каталогах литейных заводов наряду с трубами, радиаторами отопления, кранами, фонарями, оградами и прочими подобными изделиями чугунные канализационные люки занимают и занимали важное место. Когда-то количество заводов было большим, почти в каждом крупном городе было свое литейное производство, и эти заводы выпускали индивидуальные люки для своего района. Теперь чугунные люки поставляют крупные предприятия в большие регионы, и индивидуальность сохраняется только в спецзаказах. И обычно это заказы от мэрий крупных городов с большим туристическим потоком, я видела такие люки в Праге, Париже, Москве, Киеве и других городах. Такие крышки — настоящие произведения искусства, обычно это изображения городских гербов, символы, названия городов, юбилейные даты. Туристы радостно фотографируют себя, точнее, свои башмаки на фоне вот таких достопримечательностей. У меня у самой есть десятка два таких фото... У нашего города таких "именных" люков еще нет. Но, надеюсь, когда-нибудь появятся. А пока есть люки с клеймом АА, видите — в верхней ча-

сти крышки. Это означает — Алма-Ата.

На снимке: люк 1979 года с клеймом.

А еще появляются люки с национальным орнаментом. Красиво и стильно. И наверняка такой люк является не только полезным атрибутом городской коммунальной жизни, но и симпатичной городской деталью, явным украшением серого асфальтового покрытия.

Наурызбай ауданында 156,1 мың адам тұрады. Ауданда 319,77 км. сумен жабдықтау және су бұру желілері тартылған, оның ішінде 262,3 км - су құбыры желілері, 57,5 км - кәріз желілері.

Сумен қамтамасыз етілген аудан тұрғындарының жартысынан көбі Қалқаман 1-4, Қарғалы, Қарағайлы, Шұғыла және Таужолы шағын аудандарында тұрады (желілермен қамту 80,6 мың тұрғынды құрайды, 51,6%).

Ақжар, Таусамалы, Тастыбұлақ, Құрамыс, Таужолы, Жайлау шағын аудандарында 37,6 мың адам немесе тұрғындардың жалпы санының 24,1% жеке ұңғымалардан сумен жабдыкталады.

37,9 мың адам немесе тұрғындардың 24,3% тасымалданатын сумен қамтамасыз етіледі.

Орталық су бұрумен 55 мың тұрғын қамтылған (35%).

Өткен жылдан бастап сумен жабдықтау мен кәріздің жаңа магистралды және тарату желілерінің құрылысы бойынша ауқымды жұмыстар басталды.

Өткен жылы Тастыбұлақ, Қарғалы, Жайлау шағын аудандарында ұзындығы 84,5 км инженерлік желілер салынды, оның ішінде 54 км - су құбыры және 30,5 км су бұру желілері. Жаңа желілерге 13 мың адам қосылған.

Ұзындығы 33 км кәріздік Батыс коллекторының құрылысына ТЭН және ЖСК әзірленді.

Ағымдағы жылы 5 шағын ауданда (Шұғыла, Ақжар, Құрамыс, Таусамалы, Таужолы) ұзындығы 111,8 км желі салу жоспарланған. Оның ішінде су құбыры желілері 66,5 км, кәріз желілері 45,3 км құрайды.

Құрылыс-монтаж жұмыстарын аяқтау 2021 жылғы желтоқсанға жоспарланған.

Наурызбай ауданында қуаттылығы тәулігіне 15 мың текше метр болатын «Қарғалы» су жинау ғимаратының құрылысы жүргізілуде. Жұмыстар 2020 жылы басталып, ағымдағы жылы аяқталмақ. Бұл жоба Қарғалы, Қарағайлы, Таусамалы, Құрамыс, Тастыбұлақ шағын аудандарында тұратын 35,5 мың тұрғынды сумен қамтуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, шілде айының соңына дейін өткізу қуаты тәулігіне 22 мың текше метр «Ақсай» су жинау құрылысының жобалау-сметалық құжаттамасы бойынша мемлекеттік сараптама қорытындысы алына-тын болады. Болашақта оны іске қосу Тастыбұлақ, Ақжар, Таужолы, Шұғыла шағын

ЗАДАЧИ НА 2021 г.	
Строительство водозаборных сооружений и фильтровальных станций	
Наурызбайский район Завершение строительства «Қарғалы» Производительная мощность 10 тыс. м³/сут. Охват водоснабжением 35,5 тыс. жителей Қарғалы, Қарағайлы, Құрамыс, Тастыбұлақ, Таусамалы	
Завершение разработки ПСД	
Наурызбайский район «Ақсай» Производительная мощность 22 тыс. м³/сут. Охват водоснабжением 40 тыс. жителей Ақжар, Тастыбұлақ, Таужолы, Шұғыла Гос. экспертиза - Сентябрь 2021г.	Бостандықский район «Ерменсай» Производительная мощность 9 тыс. м³/сут. Охват водоснабжением 22 тыс. жителей Ақжар, (Ғазилова), Ақмет (Алмасов), Еренсай, Шұғыла, Жұрт-Ақсары, Қызыл-Төрткір Гос. экспертиза - Октябрь 2021г.

Наурызбай ауданының сумен жабдықтау және су бұру жүйесін дамыту

19,5 км желі салу жоспарланған, оның ішінде сумен жабдықтау желілері – 10,5 км, кәріз желілері – 9 км.

Сумен жабдықтау және су бұру желілерін салу жұмыстары аяқталғаннан кейін жаңа желілердің жалпы ұзындығы 34,7 км құрамақ, Осы желілерді Ақжар шағын ауданының 21 мың тұрғыны (5 500 үй) пайдаланатын болады.

Жұмыстарды аяқтау 2022 жылға жоспарланған.

Құрамыс шағын ауданы

Өткен жылы Құрамыс шағын ауданында 13 км желі құрылысы аяқталды, оның ішінде сумен жабдықтау – 7,5 км, кәріз – 5,5 км.

Биылғы жылы 4,9 км желі салу жоспарланған.

Сумен жабдықтау және су бұру желілерінің құрылысы бойынша барлық жұмыстар

аудандарында тұратын 40 мың тұрғынды сумен қамтамасыз етуге мүмкіндік бермек.

Ақжар шағынауданы

Өткен жылы Ақжар шағын ауданында 15,2 км желі құрылысы аяқталды. Биылғы жылы

аяқталғаннан кейін жаңа желілердің жалпы ұзындығы 17,9 км құрайды, оларды шағын ауданның 14,5 мың тұрғыны (3 800 үй) пайдаланатын болады.

Шұғыла шағын ауданы

2020 жылы Шұғыла шағын ауданында 5 км желі құрылысы аяқталды, оның ішінде сумен жабдықтау желілері – 4 км, кәріз желілері – 1 км.

Биылғы жылы 15,6 км. желілерді салу жоспарланған: сумен жабдықтау – 9,1 км, кәріз-6,5 км.

Төменгі Тастыбұлақ шағын ауданы.

Өткен жылы Тастыбұлақ ықшамауданының төменгі бөлігінде (Жандосов көшесінің солтүстігінде) 43 км желінің, оның ішінде сумен жабдықтау желілері – 32,6 км, кәріз желілері – 10,4 км құрылысы аяқталды.

Тастыбұлақ шағын ауданының төменгі бөлігінде (1 730 үй) 4,5 мың тұрғын жаңа желілермен қамтылды.

Жоғарғы Тастыбұлақ шағын ауданы

2020 жылы Тастыбұлақ шағын ауданының жоғарғы бөлігінде (Жандосов көшесінің оңтүстігінде) 27,4 км желі, оның ішінде сумен жабдықтау – 19,4 км, кәріз – 8 км құрылысы аяқталды.

Тастыбұлақ шағын ауданының жоғарғы бөлігінің 6,6 мың тұрғыны (890 үй) жаңа желілермен қамтылды.

Таусамалы шағын ауданы

Биылғы жылы 43,5 км желі салу жоспарланған, оның ішінде сумен жабдықтау – 33,9 км, кәріз – 9,6 км.

Барлық құрылыс-монтаж жұмыстарының құрылысы 2021 жылдың қазан айында аяқталады. Барлық жұмыстар аяқталғаннан кейін Таусамалы шағын ауданының 12,2 мың тұрғыны (3 200 үй) қамтылады.

Таужолы шағынауданы

2020 жылы Таужолы шағын ауданында 13,5 км. желілер құрылысы аяқталды: сумен жабдықтау – 10 км, кәріз – 3,5 км.

2021 жылы 5,3 км желі салу жоспарланған, оның ішінде сумен жабдықтау – 3,9 км, кәріз – 1,4 км.

Таужолы шағын ауданының 3 мың тұрғыны (1 400 үй) жаңа құбырларға қосылады.

Күнделікті кәсіпорын алдындағы қарызы бар бірнеше ондаған тұтынушылар орталық көрізден ажыратылады. Борышкер пәтердің көрізін уақытша оқшаулау-кәсіпорын 6 жылдан астам уақыттан бері қолданып келе жатқан ең тиімді әдістерінің бірі.

Бүгінде Алматының барлық аудандарында мобильді құрылғылармен жабдықталған 5 бригада бір уақытта жұмыс істейді, олар 10-15 минут ішінде борышкердің пәтерінің орталық көріз жүйесіне кіруін жаба алады. Мұндай жабдықты қолдану тәжірибе көрсеткендей, жосықсыз тұтынушылармен күресудің ең тиімді әдісі болып табылады. 100 жағдайдың 85-інде көріз құбыры бұғатталғаннан кейін жылдар бойы жинақталған қарыздар 3 күн ішінде өтеледі.

Қызметтерден ажырату-мәжбүрлі шара. Бұрын көп пәтерлі үйде борышкерді өшіру өте қиын болды. Тұтынушылар мекеменің бүкіл үйді өшірмейтінін біліп, борыштарды төлендер деген хаттарды елемейтін.

Бүгінгі таңда мамандар көп күш жұмсамай, көріз суларын пәтерлерінен шығуын бұғаттайды. Төлем жасамайтын пәтерге кірудің қажеті жоқ. Құрылғы жоғарыдан көтергішке еніп, арнайы мониторға сигнал беретін шағын камераның көмегімен қажетті пәтердің көріз шүмегі табыды.

Төлеушілерді осындай әдіспен ажырату көрсетілген қызметтер үшін уақтылы төлейтін тұрғындарға ешқандай қолайсыздық туғызбайды және бүкіл үйдің су бұру жүйесінің жұмысына әсер етпейді.

Әрине, нүктелі құлыптан кейін, төлеуші енді орталық көрізді пайдалана алмайды. Егер шектеу құрылғысын орнатқаннан кейін ванна немесе дәретхананы пайдалануды жалғастыра берсеңіз, біраз уақыттан кейін олар толып кетеді. Егер біреу құлыптау құрылғысынан өздігінен құтылуға тырысса, ол мұны істеу мүмкін емес екеніне бірден көз жеткізеді.

Көп пәтерлі үйлердің бірінші қабаттарында орналасқан коммерциялық кәсіпорындар арасынан борышкерлердің көріз көтергішіне ойықтар да осылай жабылады.

Апта сайын орталық көрізден 40-қа дейін борышкерлер пәтерден ажыратылады. Қарызды

ҚЫЗМЕТТЕРДЕН АЖЫРАТУ – МӘЖБҮРЛІ ШАРА

төлегеннен кейін бірден блокатор алынып тасталады.

Бітелген көрізді пайдаланудың ықтимал салдары үшін жауапкершілік толығымен Тұтынушыға жүктеледі. Оның үстіне, мәжбүрлі бұғаттауды орнату алдында пайдаланушы екі ай бұрын су бұру

қызметтерін көрсетуді тоқтата тұру туралы белгіленген нысанда хабардар етіледі. Егер ол қарызды бірден өтеуге дайын болса, бригаданың қолма-қол ақшамен де, банк картасымен де қарыздарын төлеуге болатын қассалық аппарат пен мобильді пост-терминал бар.

Қассалық аппаратты пайдалану барысында біршама қиындықтар туындайды. Көп тұтынушы аппаратпен барып тұрса да сенімсіз болып, басқа жолдар арқылы төлем жасаудан бас тартады. Осы орайда түсіндіру жұмыстарын жүргізу біршама уақытты алады.

Мүлдем төлем жүргізігісі келмейтін тұтынушылар көріз желілері жұмыс істемегендіктен себептерге дәретханада пайдаланған нәрселерді жинап терезеден тастап отырады, осылай наразылықтарын білдіріп жатады. Дегенмен бұл әдіс тек борышкердің өзіне ғана емес көршілеріне қоршаған ортаға кері әсерін тигізіп жатады.

Бұл әдісті шамамен 10 жылдан бері пайдаланып келе жатқандықтан, тұрғындар кіре берістегі есіктерін ашпай көріз құбырын өшіруге бөгет жасап жатады.

Осындай қиындықтарға қарамастан, ағымдағы жылдың мамыр-маусым айларында борышкерлердің пәтерлерінде 1741 ажырату жүргізілді. Онда тұратын адамдардың қарыздарының жалпы сомасы - 23 452 692 теңгеден астам соманы құрады, олардың 16 121 371 млн. - нан астамы бірнеше күн ішінде төленді.

Мекемеде әр жұмыстың өз ерекшеліктерімен қыр-сырлары болады. Дегенмен қызметкерлер тұтынушылармен байыпта сөйлесіп, уақтылы жұмыстарын атқарып, сумен көріз желілерінен мүмкіндігінше ажыратпауға кері байланыс құруға тырысады.

ДОРОГИЕ НАШИ ЮБИЛЯРЫ!

От всей души поздравляю со знаменательной датой в вашей жизни!

Нелегкий путь, пройденный вами с коллективом Алматы су, - это яркий пример непрерывной и добросовестной работы на благо всего предприятия.

Неоценим вклад каждого из вас в сложнейшие и энергоёмкие процессы добычи, очистки и реализации воды, доставки её потребителю. Это действительно тернистый путь, где есть огромная заслуга всех сотрудников.

Как известно, Алматы су продолжает быстро развиваться, успешно реализовывая инновационные проекты, тем самым модернизируя водопроводно-канализационное хозяйство всего города.

Сегодня мы - стабильное, передовое предприятие. Впереди нас ждут годы упорного труда в решении поставленных задач. Главная из них - обеспечение города бесперебойным, качественным водоснабжением и водоотведением.

*Крепкого вам здоровья, семейного благополучия и успехов во всем!
Спасибо, что вы с нами!*

**С искренними пожеланиями,
К. Абдрасилов**

Шілде айының 29 жұлдызында «Алматы Су» мекемесінде ұзақ жыл қызмет атқарған Мәуленқұлов Сембай Бурханұлын зейнет демалысына шығарып салдық.

Юдин Алексей Николаевич

Умбетова Рахила Кабуловна

Бегенин Алексей Юрьевич

Мажиев Сагадат Айтбаевич
Хасенова Лариса Сергеевна
Кожамжарова Алия Сарсембаевна
Сарыбасов Ауелбай Кенжеғалиевич
Алтынбекова Алия Салимжановна
Хамзина Бибиғул Кыдырмановна
Оразбакова Назгуль Ильясовна
Черников Юрий Владимирович
Сексембаева Анар Армияловна

Ибрагимова Каракоз Мырзабековна
Буданова Лариса Александровна
Медеубаев Омар Ауелханович
Оспанов Тлеухан Кондыкозахович
Панин Игорь Геннадьевич
Байжанов Сабит Жакыпбаевич
Копесов Гани Тынышбекович
Жакаев Мэлс Асанович
Айзнер Владимир Владимирович

Будут ли закреплять в законодательстве статус коммунальных служащих в Казахстане

29 июля состоялась рабочая встреча депутата маслихата города Алматы Мухтара Зулеева с представителями семи коммунальных служб города. На встрече также приняли участие сотрудники Управления энергоэффективности и инфраструктурного развития города Алматы.

Стороны обсудили вопросы по поддержке и стимулированию сотрудников коммунальных служб, Депутат также поднял вопросы по их включению в списки участников ипотечных жилищных программ, узнал численность работников в каждой организации и их заработные платы, а также выслушал их потребности и запросы.

«Ранее активом первичной партийной организации «Алматы Су» партии «Nur Otan» со-

В этой связи Айдос Сарым предложил закрепить в законодательстве статус коммунальных служащих, которые выполняют важнейшие государственные функции, но при этом не могут участвовать в госпрограммах.

«Только в Алматы порядка 10 тысяч человек, которые не обладают никаким статусом. Это сотрудники горводоканала, энергосбыта и т. д. Но они, к примеру, не могут участвовать в программах Отбасы банка, чтобы получить льготную ипотеку. Здесь центральным и местным исполнительным органам следует внести соответствующие предложения», – сказал он.

В Nur Otan предложили закрепить в законодательстве статус коммунальных служащих

23 Июль 2021 18:36 750

Айдос Сарым предложил закрепить в законодательстве статус коммунальных служащих, которые выполняют важнейшие государственные функции, но при этом не могут участвовать в госпрограммах.

mukhtar_zuleev Пост #1.

Друзья, хотел Вам рассказать...

Все началось во время праймериз – внутрипартийных выборов, когда я начал свою активную деятельность. Проводил встречи, выезжал на места, разговаривал с разной категорией людей чтобы вообще узнать, понять, чем живет наш народ и общество. Среди них оказались и «сотрудники коммунальных служб». Они то на меня и произвели особое впечатление.

Первый открытый диалог состоялся с сотрудниками ГКП «Алматы Су» @almatysu, где работники рассказали о своей проблеме. О том, что данная категория людей вот уже многие годы остается в тени, и у них нет никакой поддержки со стороны государства. Первое, о чем я подумал, что если стану депутатом я постараюсь донести их обращение до вышестоящих государственных органов.

Уже почти 6 месяцев как я стал депутатом Маслихата г. Алматы. За этот период мы проделали огромную работу. Были отправлены депутатские запросы, было много встреч, телефонных разговоров, online конференций и звонков с представителями Акимата.

На мой депутатский запрос поступил ОТВЕТ от Управления энергоэффективности и инфраструктурного развития города Алматы, где они сообщили следующее, что на данный период текущий уровень заработной платы сотрудников коммунальных служб, даже с учетом ежегодной индексации, не позволяет большинству сотрудников обеспечить достойную жизнь. Многие не могут позволить себе собственное жилье и вынуждены оплачивать аренду, ведь даже по льготным государственным программам они не проходят критерии банков по уровню дохода. Помимо этого, большая часть сотрудников имеет непогашенные задолженности в банках.

Как выяснилось, только по городу Алматы сотрудников коммунальных служб оказалось более 15 тыс. человек со средней зар.платой от 137-170 тыс. тенге. Не говоря уже о регионах. В этот момент я подумал, что эти люди работают круглый год на благо всего общества, на благо страны, чтобы каждому из нас было комфортно жить. Неужели мы не можем им помочь?

И вот, случилось!

вместно с профсоюзным комитетом было направлено обращение депутату городского маслихата касательно включения сотрудников коммунальных служб в число участников государственных жилищных программ. Есть уже конкретные результаты. Для нас очень важно, чтобы сотрудники коммунальной сферы, которые обеспечивают жизнедеятельность города имели возможность улучшить свои жилищные условия и получали достойную оплату за свою нелегкую работу. Радует то, что эта инициатива получила поддержку нашего депутата, и доведена до мажилисменов», – рассказал генеральный директор ГКП «Алматы Су» Кайрат Абдралилов

Также, по словам депутата Мухтара Зулеева с каждой коммунальной службой были обговорены вопросы своевременного получения заработных плат, и возможное право на получение мер социальной поддержки.

«Это не первая встреча с сотрудниками коммунальных служб, в планах периодически организовывать такие рабочие собрания. Все это делается для того, чтобы собрать всю необходимую актуальную информацию для передачи мажилисменам, чтобы они в свою очередь уже смогли выйти с данным проектом и получить решение на уровне Парламента. Со своей стороны, я готов оказывать помощь и поддержку работникам коммунальных служб, ведь они такие же граждане, как и мы», – сказал депутат маслихата города Алматы Мухтар Зулеев.

mukhtar_zuleev Как вы знаете, на прошлой неделе депутаты мажлиса Парламента прибыли с рабочим визитом в г. Алматы, мы организовали встречу и обсудили ряд вопросов, волнующих наших горожан. Говорили о том, что есть необходимость вывести данную категорию людей на новый уровень. Моей инициативе поддержали депутаты мажлиса. В ходе прошедшего заседания республиканского общественного совета по развитию гражданского общества и государственного управления Nur Otan, данный вопрос по коммунальщикам, который был озвучен мажилисменом Айдосом Сарымом, поддержали все. И здесь можно отметить, что концепция слышащего государства работает.

Вопрос очень масштабный, у меня есть данные лишь по городу Алматы. А ведь у нас огромная страна и сколько еще тысяч людей нуждаются в нашей с Вами поддержке. Я считаю, что этот проект достоин положительного решения и обсуждения на заседании Мажлиса Парламента РК. И мы на этом не остановимся.

@maslihat_almaty
@nur_otan_almaty
@akimat_almaty

ИТОГИ ДЕТСКОГО КОНКУРСА

